

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 31-12-12-496

Chișinău

19 octombrie 2016

Biroul Permanent al Parlamentului

În temeiul art.73 și art.74, alineatul (3) din Constituția Republicii Moldova rog să examinați în mod prioritar proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.1154 din 18 octombrie 2016.

Proiectul de lege menționat vine întru realizarea pct.15 al Programului legislativ de realizare a angajamentelor de transpunere asumate în cadrul Acordului de Asociere dintre Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, pentru anii 2015-2016, aprobat prin Hotărîrea Parlamentului nr.146 din 9 iulie 2015, și a art.13 (titlul III art.13 alin.(2), măsura de implementare 3) al Planului Național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană pentru anii 2014-2016, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.808 din 7 octombrie 2014.

Responsabil de prezentarea în Parlament a proiectului de lege – Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal.

*Anexă: Hotărîrea Guvernului nr.1154 din 18 octombrie 2016 (în limbile română și rusă) – 2 file;
proiectul de lege nominalizat (în limba română) – 12 file;
nota informativă la proiectul de lege (în limba română) – 13 file;
expertiza juridică a Ministerului Justiției – 2 file;
raportul de expertiză anticorupție – 16 file.*

Prim-ministru

PAVEL FILIP

tel.(022)250-313
iurie.cebanelu@gov.md

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr. <u>401</u>	
" <u>19</u> "	<u>10</u> 20 <u>16</u>
Ora _____	

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373-2-250101

Fax:
+ 373-2-242696

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr. 1134
din 18 octombrie 2016
Chișinău

**Privind aprobarea proiectului de lege pentru
modificarea și completarea unor acte legislative**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege
pentru modificarea și completarea unor acte legislative

Prim-ministru

PAVEL FILIP

Contrasemnează:

Ministrul finanțelor

Octavian Armașu

Ministrul Justiției

Vladimir Cebotari

ПРАВИТЕЛЬСТВО РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 1154
от 18 октября 2016 г.
Кишинэу

О проекте закона о внесении изменений и дополнений в некоторые законодательные акты

Правительство ПОСТАНОВЛЯЕТ:

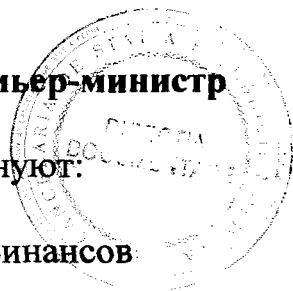
Одобрить и представить Парламенту для рассмотрения проект закона
о внесении изменений и дополнений в некоторые законодательные акты.

Премьер-министр

Контрасигнуют:

Министр финансов

Министр юстиции

ПАВЕЛ ФИЛИП

Октавиан Армашу

Владимир Чеботарь

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**LEGE****pentru modificarea și completarea unor acte legislative**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Articolul 25 din Legea cu privire la Curtea Constituțională nr. 317-XIII din 13 decembrie 1994 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1995, nr.8, art. 86), cu modificările și completările ulterioare, se completează cu literă i²) cu următorul cuprins:

„i²) directorul Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal;”.

Art. II. – La articolul 38 din Codul jurisdicției constituționale nr. 502-XIII din 16 iunie 1995 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1995, nr.53-54, art. 597), cu modificările și completările ulterioare, alineatul (1) se completează cu litera i²) cu următorul cuprins:

„i²) directorul Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal;”.

Art. III. – La articolul 22 din Legea instituțiilor financiare nr. 550-XIII din 21 iulie 1995 (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2011, nr.78-81, art. 199), cu modificările și completările ulterioare, alineatul (5) se completează cu litera i²) cu următorul cuprins:

„i²) la solicitarea Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal;”

Art. IV. – Articolul 21 din Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000 (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 3 octombrie 2006), cu modificările și completările ulterioare, se completează cu alineatul (6) cu următorul cuprins:

„(6) Prin derogare de la prevederile alin.(1) și (2), cererea de suspendare a executării deciziilor Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal se examinează în condițiile legii ce reglementează activitatea acestei autorități.”

Art. V. – Articolul (1) din Legea nr. 140-XV din 10 mai 2001 privind Inspectoratul de stat al muncii (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2001, nr.68-71, art. 505), cu modificările și completările ulterioare, alineatul (5) se completează, după sintagma „Ministerul Justiției”, cu sintagma „Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal”.

Art. VI. – La articolul 6 din Legea cu privire la notariat nr. 1453-XV din 8 noiembrie 2002 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr.154-157, art.1209), cu modificările și completările ulterioare, alineatul (3) se completează în final cu textul „, precum și la solicitarea motivată a Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal în cadrul exercitării atribuțiilor de serviciu”.

Art. VII. – Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122-XV din 14 martie 2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 248-251, art. 699), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Se completează cu articolul 129¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 129¹. Procedura percheziției sau ridicării efectuate la domiciliul sau în spațiul în care angajații Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal își desfășoară activitatea de serviciu, a transportului utilizat de aceștia

(1) În localurile Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, domiciliul sau spațiul în care angajații Centrului își desfășoară activitatea de serviciu, a transportului utilizat de aceștia, ridicarea obiectelor și documentelor ce le aparțin, controlul și ridicarea corespondenței poștale, telegrafice și a traficului de internet nu pot fi făcute decât prin autorizarea instanței de judecată, cu informarea prealabilă a conducerii Centrului.

(2) La efectuarea percheziției sau ridicării în localurile menționate în alin.(1) este obligatorie prezența procurorului și a unui reprezentant al Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal.

(3) Percheziția sau ridicarea de obiecte și documente în localurile indicate la alin. (1) se efectuează conform prevederilor prezentului cod.”

2. La articolul 212 alineatul (3), după cuvintele „procesul de urmărire penală” se completează cu cuvintele „sau a admis o ingerință în viața intimă, familială și privată a subiectului de date cu caracter personal”;

3. La articolul 251 alineatul (2), după cuvintele „calitatea persoanei” se completează cu cuvintele „precum și încălcarea prevederilor Legii privind protecția datelor cu caracter personal”.

Art. VIII. – La articolul 3 din Legea nr. 467-XV din 21 noiembrie 2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr.6-12, art. 44), cu modificările ulterioare, noțiunea „date personale” se exclude.

Art. IX. – La anexa nr.3 din Legea nr.355-XVI din 23 decembrie 2005 cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2006, nr.35–38, art.148), cu modificările și completările ulterioare, compartimentul „Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal”, cifrele „7000” și „6500” se substituie, respectiv, cu cifrele „11200” și „10125”.

Art. X. – Din Codul Contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 3-6, art. 15), cu modificările și completările ulterioare, articolele 74¹, 74², 74³ și 423⁴ se abrogă.

Art. XI. – Legea nr. 133 din 8 iulie 2011 privind protecția datelor cu caracter personal (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2011, nr.170-175, art. 492), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 1 va avea următorul cuprins:

„Articolul 1. Scopul legii

Scopul prezentei legi este asigurarea drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei fizice în ceea ce privește protecția datelor cu caracter personal, în special a dreptului la inviolabilitatea vieții intime, familiale și private.”

2. Articolul 2:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Prezenta lege reglementează condițiile generale juridice și tehnice necesare a fi asigurate în legătură cu intenția/inițierea de a prelucra și/sau prelucrarea datelor cu caracter personal, inclusiv în partea ce vizează mijloacele utilizate sau intenționat a fi utilizate la prelucrare.”;

la alineatul (2), litera d) se abrogă;

alineatul (3) se abrogă;

alineatul (4):

litera a) va avea următorul cuprins:

„a) prelucrării datelor cu caracter personal efectuate de către persoanele fizice exclusiv pentru nevoi personale sau familiale;”;

litera b) se abrogă.

3. Articolul 3:

noțiunea „date cu caracter personal” va avea următorul cuprins:

„*date cu caracter personal* – orice informație ce identifică sau duce la identificarea subiectului de date cu caracter personal. În calitate de date cu caracter personal se constituie, dar nu se limitează la: numărul unic de identificare, date de localizare, imagini, amprente digitale, date biometrice, retina ochiului, vocea, un identificator online sau la unul sau mai mulți factori specifici identității fizice, fiziologice, genetice, psihice, economice, culturale sau sociale a persoanei fizice;”;

se completează după noțiunea „categorii speciale de date cu caracter personal” cu noțiunea „subiect de date cu caracter personal” cu următorul cuprins:

„*subiect de date cu caracter personal* – persoana fizică identificată sau care poate fi identificată prin datele cu caracter personal;”;

noțiunile „prelucrarea datelor cu caracter personal” și „operator” vor avea următorul cuprins:

„*prelucrarea datelor cu caracter personal* – orice operațiune sau serie de operațiuni, cu sau fără utilizarea anumitor mijloace, care se efectuează asupra datelor cu caracter personal, cum ar fi, dar care nu se limitează la: colectarea, înregistrarea, organizarea, stocarea, păstrarea, restabilirea, adaptarea ori modificarea, extragerea, consultarea, utilizarea, dezvăluirea prin transmitere, diseminare sau în orice alt mod, alăturarea ori combinarea, blocarea, ștergerea sau distrugerea;”;

„*operator* – persoana fizică sau persoana juridică de drept public sau de drept privat, inclusiv autoritatea publică, orice altă instituție ori organizație care stabilește scopurile și mijloacele de prelucrare a datelor cu caracter personal, prelucrează sau intenționează să prelucreze aceste date nemijlocit sau prin persoana împuternicită de operator;”;

se completează cu noțiunea „multioperator” cu următorul cuprins:

„*multioperator* – doi sau mai mulți operatori care împreună stabilesc scopurile și mijloacele de prelucrare a datelor cu caracter personal;”;

noțiunile „sistem de evidență a datelor cu caracter personal”, „destinatar” și „consimțământul subiectului de date cu caracter personal” vor avea următorul cuprins:

„*sistem de evidență* – orice serie structurată de date cu caracter personal accesibile conform unor criterii specifice, fie că este centralizată, descentralizată ori repartizată după criterii funcționale sau geografice. În calitate de sistem de evidență a datelor cu caracter personal se constituie inclusiv, dar nu se limitează la registrele, dosarele, bazele de date, sistemele informaționale și informatice în care sînt stocate și prelucrate automatizat sau manual date cu caracter personal;”;

„*destinatar* – persoana fizică sau persoană juridică, autoritatea publică, agenția sau alt organism căreia (căruia) îi sînt divulgate, fără a solicita, datele cu caracter personal, indiferent dacă este sau nu terț. În cadrul operațiunilor de prelucrare a acestor date, destinatarul respectă prevederile legislației privind protecția datelor cu caracter personal ce țin de limitarea de scop și asigurarea regimului de confidențialitate și securitate. Autoritățile publice cărora li se pot comunica, la solicitare, date cu caracter personal în cadrul unei anumite anchete în conformitate cu prevederile legislației nu sînt considerate destinatari;”;

„*consimțământul subiectului de date cu caracter personal*” – orice manifestare de voință liberă, specifică, informată și lipsită de ambiguitate a subiectului de date cu caracter personal prin care acesta acceptă, printr-o declarație sau printr-o acțiune fără echivoc, ca datele cu caracter personal care îl privesc să fie prelucrate;”;

se completează cu noțiunea „prospectare comercială” cu următorul cuprins:

„*prospectare comercială* – metoda de distribuție a produselor și serviciilor în care sînt utilizate concepte, tehnici și instrumente de marketing, inclusiv prin intermediul poștei, serviciilor de comunicații electronice sau al altor servicii de expediere, concretizate într-un demers orientat direct către subiectul de date cu caracter personal, urmărind generarea unei reacții cuantificabile a acestuia.”

4. Articolul 4:

alineatul (1):

la litera a), cuvîntul „legii” se substituie cu cuvîntul „legislației”;

la litera c), cuvintele „în ceea ce privește scopul” se substituie cu cuvintele „în raport cu realizarea scopului”;

la litera e) prima propoziție, cuvintele „colectate și ulterior” se exclud;

se completează cu litera (f) cu următorul cuprins:

„f) prelucrate sub răspunderea operatorului, care asigură și demonstrează conformitatea fiecărei operațiuni de prelucrare cu dispozițiile prezentei legi.”;

alineatul (2) se completează după cuvîntul „operatori” cu cuvintele „și persoanele împuternicite de operatori”, și mai departe după text.

5. Articolul 5:

alineatul (1) se completează cu o propoziție cu următorul cuprins:

„Consimțămîntul acordat ulterior prelucrării datelor cu caracter personal, nu are efect retroactiv.”;

alineatul (3) se completează cu o propoziție cu următorul cuprins:

„Operatorii și persoanele împuternicite de operatori au obligația de a verifica împuternicirile reprezentantului legal de a exprima consimțămîntul în numele subiectului de date cu caracter personal.”;

la alineatul (5) litera b), cuvîntul „legii” se substituie cu cuvîntul „legislației”;

se completează cu alineatul (6) cu următorul cuprins:

„(6) Chiar dacă subiectul datelor cu caracter personal și-a dat consimțămîntul, în cazul constatării încălcării prevederilor prezentei legi, în special în cazurile nerespectării art. 4, Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal (în continuare – Centrul) poate dispune în privința prelucrării de date cu caracter personal în limitele competențelor legale.”

6. La articolul 6 alineatul (1) litera a), prima propoziție după cuvîntul „consimțămîntul” se completează cu cuvintele „în formă scrisă”.

7. La articolul 8, alineatul (2) se abrogă.

8. Articolul 9:

prima propoziție, după cuvintele „efectuată în” se completează cu cuvintele „una din”, și mai departe după text;

la litera b), cuvintele „în mod expres” se exclud.

9. La articolul 10, după sintagma „art. 5” se completează cu sintagma „alin. (1)-(5)”, iar cifra „6” și cuvintele „artistice sau literare” se exclud.

10. Articolul 11 va avea următorul cuprins:

„Articolul 11. Stocarea și utilizarea datelor cu caracter personal la încheierea operațiunilor de prelucrare

(1) La atingerea scopurilor pentru care datele cu caracter personal au fost prelucrate acestea vor fi:

a) distruse;

b) transformate în documente de arhivă și stocate în conformitate cu prevederile legislației în domeniul arhivelor;

c) în cazurile prevăzute expres de lege, transferate unui alt operator, cu condiția ca operatorul inițial să garanteze faptul că prelucrările ulterioare au scopuri similare celor în care s-a făcut prelucrarea inițială;

d) depersonalizate și stocate exclusiv în scopuri statistice.

(2) În cazurile în care datele cu caracter personal au fost transformate în documente de arhivă acestea nu pot fi utilizate decât în următoarele cazuri:

a) subiectul datelor cu caracter personal, reprezentantul legal al acestuia sau succesorii au exprimat consimțământul;

b) în scopuri de cercetare statistică, istorică sau științifică;

c) la înfăptuirea justiției.

(3) În cazurile prevăzute de alin. (2) lit. b) prelucrarea ulterioară a acestor date se efectuează în condițiile prevăzute de prezenta lege.”

11. Articolul 12 alineatul (1):

după cuvântul „furnizeze” se completează cu cuvântul „gratuit” și mai departe după text;

la subpunctul 1), după cuvântul „operatorului” se completează cu cuvântul „multioperatorilor” și mai departe după text;

subpunctul 2) va avea următorul cuprins:

„2) categoriile datelor cu caracter personal, intenționat a fi colectate și scopul prelucrării acestora”;

se completează cu subpunctul 2¹) cu următorul cuprins:

„2¹) perioada de stocare a datelor și acțiunile întreprinse asupra acestora la atingerea scopurilor pentru care au fost prelucrate”;

la subpunctul 3), literele b) și c) vor avea următorul cuprins:

„b) condițiile și modalitățile de exercitare a drepturilor de acces, de intervenție și de opoziție”;

„c) datele care sînt obligatoriu sau voluntar a fi furnizate și consecințele refuzului de a le oferi”.

12. Articolele 13 și 14 vor avea următorul cuprins:

„Articolul 13. Dreptul de acces la datele cu caracter personal

(1) Subiectul datelor cu caracter personal are dreptul să obțină, la cerere, în termen de 15 zile și în mod gratuit:

a) informațiile prevăzute la art. 12 alin. (2);

b) accesul la datele cu caracter personal care-l vizează, prelucrate în sistemele de evidență, cu condiția ca acest fapt să nu prejudicieze drepturile altor subiecți de date cu caracter personal;

c) comunicarea oricărei informații disponibile privind originea acestor date;

d) prezentarea într-o formă inteligibilă și care nu necesită cunoștințe specifice într-un domeniu, precum și într-un mod care nu necesită un echipament suplimentar a informațiilor privind principiile de funcționare a mecanismului prin care se efectuează prelucrarea automatizată a datelor care vizează subiectul datelor cu caracter personal;

e) informații cu privire la consecințele juridice generate de prelucrarea datelor cu caracter personal pentru subiectul acestor date;

f) informații privind modul de exercitare a dreptului de intervenție și de opoziție asupra datelor cu caracter personal.

(2) Termenul prevăzut la alin. (1) poate fi prelungit cu cel mult 15 zile, dacă cererea se referă la un volum foarte mare de informații care necesită selectarea lor. Operatorul sau persoana împuternicită de operator informează imediat subiectul de date cu caracter personal despre prelungirea termenului.

Articolul 14. Dreptul de intervenție asupra datelor cu caracter personal

(1) Orice subiect al datelor cu caracter personal are dreptul de a obține de la operator sau persoana împuternicită de operator, la cerere și în mod gratuit:

a) înregistrarea, rectificarea, modificarea, actualizarea, blocarea, ștergerea sau distrugerea datelor cu caracter personal a căror prelucrare contravine legislației;

b) înștiințarea terților și destinatarilor datelor cu caracter personal despre prelucrarea efectuată conform lit. a).

(2) În cazul în care dreptul de intervenție asupra datelor cu caracter personal a fost satisfăcut de operator și/sau persoana împuternicită de operator, terții și destinatarii cărora le-au fost dezvăluite datele cu caracter personal sînt obligați să-și ajusteze operațiunile de prelucrare conform lit.a), în termen de 15 zile din momentul primirii informării de la operator sau persoana împuternicită de operator.

(3) Cererea prin care subiectul de date cu caracter personal și-a manifestat dreptul de intervenție se examinează în termen de 15 zile.”

13. Articolul 15:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Realizarea drepturilor prevăzute la art. 12 alin. (2), art.13, 14 și 16, se suspendă în cazul în care prelucrarea datelor cu caracter personal este efectuată în scopul apărării naționale, a securității statului și menținerii ordinii publice, al protecției drepturilor și libertăților subiectului datelor cu caracter personal sau ale altor persoane, dacă prin aplicarea acestora este prejudiciată eficiența acțiunii sau obiectivul urmărit în exercitarea competențelor legale ale autorităților publice.”;

la alineatul (3), textul „vor lua măsurile necesare pentru a asigura respectarea drepturilor subiecților datelor cu caracter personal prevăzute la art.12-14” se substituie cu textul „sînt obligați să informeze în scris subiecții datelor cu caracter personal în modul stabilit la art. 12, precum și să asigure realizarea drepturilor restricționate în baza alin. (1) din prezentul articol.”;

alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) Operatorii și/sau persoanele împuternicite de către operatori sînt obligați să țină evidența aplicării excepțiilor stabilite la alin. (1) și, la cerere, să informeze Centrul.”

14. Articolul 16 va avea următorul cuprins:

„Articolul 16. Dreptul de opoziție al subiectului datelor cu caracter personal

(1) Subiectul datelor cu caracter personal are dreptul de a se opune în orice moment, în mod gratuit ca datele cu caracter personal care îl vizează să facă obiectul unei prelucrări, cu excepția cazurilor în care legislația stabilește altfel.

Dacă opoziția este justificată, prelucrarea efectuată de operator nu mai poate viza aceste date.

(2) În cazul prelucrării datelor cu caracter personal pentru scopuri de prospectare comercială, operatorul sau persoana împuternicită de către operator are obligația de a informa subiectul despre dreptul de a se opune unei astfel de prelucrări înaintea dezvăluirii către terți a datelor cu caracter personal.

(3) Cererea prin care subiectul de date cu caracter personal își realizează dreptul de opoziție se examinează în termen de 15 zile. ”

15. Articolul 19 va avea următorul cuprins:

„Articolul 19. Organul de control al prelucrărilor de date cu caracter personal

(1) Controlul asupra legalității prelucrării datelor cu caracter personal se efectuează de către Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal.

(2) Centrul exercită competențele de reglementare, de supraveghere și control pentru a asigura corespunderea operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal cu legislația.”

16. Articolele 20-22 se abrogă.

17. Articolul 23 va avea următorul cuprins:

„Articolul 23. Notificarea Centrului privind prelucrarea datelor cu caracter personal

(1) Operatorii sînt obligați să notifice Centrul, personal sau prin persoanele împuternicite de către ei, înaintea prelucrării și/sau la prelucrarea datelor cu caracter personal destinate să servească unui scop. Sînt supuse notificării obligatorii toate sistemele de evidență. Prelucrarea altor categorii de date cu caracter personal decît cele notificate anterior, se va efectua cu condiția unei noi notificări.

(2) Centrul, în temeiul avizului pozitiv al Consiliului Consultativ al Centrului, poate stabili situații în care notificarea nu este necesară sau situații în care notificarea se poate efectua într-o formă simplificată, numai dacă, ținînd cont de natura datelor cu caracter personal, prelucrarea nu afectează drepturile subiecților datelor cu caracter personal.

(3) În urma examinării notificării, prin decizia Centrului de înregistrare în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal fiecare operator primește un număr unic de înregistrare. Toate actele prin care datele cu caracter personal sînt colectate, stocate sau transmise urmează a fi marcate prin indicarea numărului unic de înregistrare.”

18. Articolul 24 se abrogă.

19. Articolele 25, 26 și 27 vor avea următorul cuprins:

„Articolul 25. Autorizarea operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal

(1) Centrul dispune în privința autorizării sau refuzului autorizării operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal.

(2) Centrul refuză autorizarea operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal, în cazurile în care acestea nu corespund prevederilor

legislației. Refuzul poate fi contestat în modul prevăzut de Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000.

(3) Refuzul de a autoriza prelucrarea datelor cu caracter personal nu exclude posibilitatea operatorului de a solicita Centrului în mod repetat autorizarea, după înlăturarea circumstanțelor care au împiedicat autorizarea prelucrărilor respective.

(4) Durata examinării solicitării de autorizare este de 45 zile. În caz de necesitate Centrul poate prelungi termenul de examinare a solicitării de autorizare cu încă 45 de zile, fapt despre care este informat solicitantul.

Articolul 26. Controlul legalității prelucrării datelor cu caracter personal

(1) Controlul legalității prelucrării datelor cu caracter personal (în continuare – *control*) are drept scop verificarea corespunderii îndeplinirii condițiilor prevăzute de legislație și de actele normative emise de Centru.

(2) În cadrul controlului Centrul poate dispune asupra prelucrărilor de date cu caracter personal.

(3) În cazul constatării încălcării prevederilor legislației la prelucrarea datelor cu caracter personal, Centrul emite decizii care sînt executorii din momentul aducerii la cunoștință.

(4) În cazul emiterii deciziei privind suspendarea operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal, aceasta va conține instrucțiuni și termen pentru aducerea prelucrării datelor cu caracter personal în conformitate cu prevederile prezentei legi. În cazul neînlăturării circumstanțelor care au servit drept temei pentru suspendare în termenul stabilit prin decizie, Centrul dispune interzicerea sau încetarea operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal, cu sau fără dispunerea distrugerii sau ștergerii datelor cu caracter personal.

(5) Atragerea la răspundere pecuniară nu exclude aplicarea măsurilor coercitive.

(6) Deciziile Centrului pot fi contestate în instanța de contencios administrativ.

(7) Prin derogare de la prevederile Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000, pînă la soluționarea definitivă a cauzei, executarea deciziilor Centrului nu poate fi suspendată, cu excepția cazurilor în care s-a dispus distrugerea.

(8) Cererile de contestare a deciziilor Centrului se judecă în termen de 2 luni de la data depunerii.

Articolul 27. Procedura primirii și soluționării plîngerilor

(1) Subiectul datelor cu caracter personal care consideră că prelucrarea datelor sale nu este conformă cu cerințele prezentei legi poate înainta operatorului de date cu caracter personal sau persoanei împuternicite de operator o plîngere în termen de 30 de zile din momentul depistării încălcării. Plîngerea poate fi depusă personal sau prin reprezentant legal. Plîngerile trebuie să corespundă cerințelor de formă și conținut în conformitate cu legislația cu privire la petiționare.

(2) Operatorul sau persoana împuternicită de operator examinează plîngerea și în termen de 15 zile expediază răspunsul subiectului de date cu caracter personal. În cazul în care motivele invocate în plîngere sînt considerate justificate, operatorul sau persoana împuternicită de operator va întreprinde toate acțiunile necesare pentru respectarea drepturilor subiecților de date cu caracter personal în conformitate cu prevederile prezentei legi.

(3) În cazul în care subiectul de date cu caracter personal nu este satisfăcut de rezultatele examinării plîngerii de către operator sau persoana împuternicită de operator, acesta se poate adresa Centrului în termen de 30 zile din data primirii răspunsului de la operator sau persoana împuternicită de operator, sau din momentul expirării termenului legal de examinare. Plîngerile depuse cu încălcarea procedurii prevăzute la alin. (1) și (2) nu se examinează, cu informarea, în termen de 10 zile lucrătoare a subiectului în acest sens.”

20. La articolul 28 alineatul (1), textul „care trebuie să cuprindă informațiile stabilite la art. 23 alin.(2). Orice modificare a informațiilor respective va fi comunicată Centrului în termen de 5 zile, care va efectua mențiunile corespunzătoare în registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal.” se exclude.

21. Articolul 29 alineatul (1):

după cuvîntul „operatorii” se completează cu cuvintele „persoanele împuternicite de operatori”, și mai departe după text;

alineatul (3) se abrogă.

22. Articolul 32 se completează cu alineatele 10 și 11 cu următorul cuprins:

„(10) Operatorul și persoana împuternicită de operator sînt obligați să prelucreză datele cu caracter personal gestionate în sisteme de evidență aflate în afara teritoriului Republicii Moldova în conformitate cu prevederile legislației naționale și să întreprindă măsurile ce se impun a fi efectuate în vederea înlăturării încălcărilor admise la prelucrarea acestor date.

(11) Operatorul și persoana împuternicită de acesta poartă răspundere în conformitate cu prezenta lege în cazul prelucrării ilegale a datelor cu caracter personal din sistemele de evidență aflate în afara teritoriului Republicii Moldova.”

23. Articolul 33 va avea următorul cuprins:

Articolul 33. Răspunderea pentru încălcarea prezentei legi

(1) Pentru încălcarea prevederilor prezentei legi, Centrul, aplică prin decizii următoarele sancțiuni pecuniare operatorului sau persoanei împuternicite de operator pentru:

a) neîndeplinirea obligațiilor privind implementarea măsurilor organizatorice și tehnice necesare pentru protecția datelor cu caracter personal, prevăzute la art. 29 și art. 30 ale legii se sancționează cu amendă de la 10000 lei pînă la 3000000 lei;

b) prelucrarea datelor cu caracter personal cu încălcarea prevederilor art. 4-11 se sancționează cu amendă de la 10000 lei pînă la 5000000 lei;

c) prelucrarea datelor cu caracter personal fără notificarea și/sau autorizarea organului de control în domeniul prelucrării datelor cu caracter personal, atunci cînd notificarea sau obținerea autorizării este obligatorie, precum și prelucrarea datelor cu caracter personal de un operator neînregistrat în modul stabilit se sancționează cu amendă de la 10000 lei pînă la 100000 lei;

d) încălcarea drepturilor subiectului datelor cu caracter personal de a fi informat, de acces la datele cu caracter personal, de intervenție asupra datelor cu caracter personal, de opoziție și de a nu fi supus unei decizii individuale se sancționează cu amendă de la 10000 lei pînă la 100000 lei;

e) transmiterea transfrontalieră a datelor cu caracter personal cu încălcarea legislației privind protecția datelor cu caracter personal se sancționează cu amendă de la 20000 lei pînă la 500000 lei;

f) refuzul de a furniza informațiile sau documentele solicitate de Centru în procesul exercitării atribuțiilor de control prevăzute de lege, prezentarea unor informații neautentice sau incomplete, precum și neprezentarea în termenul stabilit de lege a informațiilor și a documentelor solicitate se sancționează cu amendă de la 10000 lei pînă la 500000 lei;

g) împiedicarea accesului personalului abilitat cu funcții de control al Centrului în încăperile și pe teritoriul amplasării sistemelor de evidență a datelor cu caracter personal, la datele cu caracter personal prelucrate de operatori și/sau de persoanele împuternicite de operatori, la echipamentul de prelucrare, la programe și aplicații, la orice document sau înregistrare referitoare la prelucrarea de date cu caracter personal se sancționează cu amendă de la 20000 lei pînă la 900000 lei;

h) neîndeplinirea în termenul stabilit a deciziilor Centrului se sancționează cu amendă de la 20000 lei pînă la 900000 lei.

(2) Aplicarea sancțiunilor se prescrie în termen de 3 ani de la data comiterii încălcării sau de la comiterea ultimei acțiuni sau inacțiuni care caracterizează fapta.

(3) La individualizarea sancțiunilor se ține seama de gravitatea încălcărilor comise, de caracterul repetat, de circumstanțele personale și reale ale acestora. Se consideră repetată încălcarea comisă în decursul a 2 ani de la data constatării aceluiași fel de încălcare.

(4) În cazul persoanelor fizice cuantumul amenzii aplicate nu poate depăși suma de 100000 lei.

(5) Sumele ce reprezintă amenzi sau alte sancțiuni aplicate de Centru se fac venit la bugetul de stat, în condițiile legii.

(6) Decizia privind aplicarea sancțiunilor pecuniare trebuie să specifice termenul în care urmează a fi achitată sancțiunea. Data-limită la care urmează a fi achitată sancțiunea nu poate fi mai mare de 30 de zile de la data comunicării deciziei motivate privind aplicarea sancțiunii.

(7) Persoanele vizate în decizia de sancționare sînt obligate să informeze Centrul despre măsurile întreprinse în vederea executării deciziei, în termenul stabilit în aceasta.

(8) În cazul neexecutării în termen a deciziilor Centrului, executarea silită a acestora se efectuează în conformitate cu prevederile Codului de executare.

24. La articolul 34 alineatul (4), sintagma „în termen de 30 de zile de la data intrării ei în vigoare” se exclude.

Art. XII. – În anexa la Legea nr. 155 din 21 iulie 2011 pentru aprobarea Clasificatorului unic al funcțiilor publice (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2011, nr. 164-165, art. 480), cu modificările și completările ulterioare, capitolul I secțiunea II punctul 3, la pozițiile C13, C14 și C15, în textul descrierii generice a funcțiilor, după cuvintele „în domeniul concurenței” se completează cu cuvintele „, protecția datelor cu caracter personal”, și mai departe după text.

Art. XIII. – Anexa nr. 2 la Legea nr. 48 din 22 martie 2012 privind sistemul de salarizare a funcționarilor publici (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr.63, art. 213), cu modificările și completările ulterioare, denumirea compartimentului „Curtea de Conturi, Consiliul Concurenței” se completează cu sintagma „Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal”, iar sintagma „Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal” din compartimentul „Serviciul de Informații și Securitate, Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, Comisia Electorală Centrală, Consiliul Coordonator al Audiovizualului, Comisia Națională de Integritate, Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității” se exclude.

Art. XIV. – Legea nr. 59 din 29 martie 2012 privind activitatea specială de investigații (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr.113-118, art. 373), cu modificările și completările ulterioare, se completează cu articolul 38¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 38¹. Controlul operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal

Controlul operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal în procesul exercitării activității speciale de investigații se efectuează de Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal.”

Art. XV. – La articolul 1 alineatul (4) litera c) din Legea nr. 131 din 8 iunie 2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 181-184, art. 595), cu modificările și completările ulterioare, după cuvântul „fiscal” se completează cu cuvintele „protecției datelor cu caracter personal”, și mai departe după text.

Președintele Parlamentului

NOTA INFORMATIVĂ
la proiectul Legii privind Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal și
la proiectul legii privind modificarea și completarea unor acte legislative

Condițiile ce au condiționat elaborarea proiectului și finalitățile urmărite

Elaborarea proiectelor de legi este realizată în vederea executării măsurilor de ordin legislativ prevăzute în Titlul III: Justiție, Libertate și Securitate, art. 13 „*Protecția datelor personale*” al Planului național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană în perioada 2014-2016, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 808 din 07 octombrie 2014 și este orientat către sporirea capacității Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal prin fortificarea mecanismului de control al respectării prevederilor legale privind prelucrările de date cu caracter personal, instituirea sancțiunilor pecuniare pentru încălcarea principiilor de protecție a datelor cu caracter personal, precum și prin asigurarea independenței instituționale și operaționale ale autorităților.

În context, este de menționat că Consiliul și Parlamentul European au transmis Comisiei Europene (Comisia) competența de a stabili, în baza articolului 25 alineatul (6) din Directiva 95/46/CE¹, dacă o țară terță asigură un nivel adecvat de protecție în temeiul legislației sale interne sau a angajamentelor internaționale

Efectul unei astfel de decizii este faptul că datele cu caracter personal pot fi transferate liber între cele 28 de state membre ale UE și trei țări membre ale SEE (Norvegia, Liechtenstein și Islanda) către țara terță, fără a fi necesară vreo altă măsură de securitate.

Comisia a recunoscut pînă acum că prezintă un nivel adecvat de protecție a datelor cu caracter personal: Andora, Argentina, Australia, Canada, Elveția, Insulele Feroe, Guernsey, Statul Israel, Insula Man, Jersey, Noua Zeelandă, Principiile de confidențialitate a securității portuare ale Departamentului de Comerț al SUA, precum și transferul de date din Registrul cu numele pasagerilor aerieni către Biroul vamal și de frontieră al Statelor Unite ale Americii.

Prin proiectul de lege se urmărește inclusiv, scopul demarării procedurilor de recunoaștere a nivelului adecvat de protecție a datelor cu caracter personal asigurat de statul nostru, fapt care în final va facilita inclusiv dezvoltarea relațiilor economice între Republica Moldova și statele – membre ale UE, acțiune care este necesară în scopul aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană..

Consecvent, proiectul vine să sporească competențele funcționale și capacitățile operaționale ale Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal de a interveni cu acte de reacție adecvate încălcărilor admise de operatori, în lumina incidentelor de securitate admise în sistemele de evidență a datelor cu caracter personal, dar și va permite de a efectua controlul legalității prelucrărilor de date cu caracter personal în domenii neacoperite expres de actuala legislație privind protecția datelor cu caracter personal.

În acest sens, urmează a menționa că deși potrivit Planului național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană în perioada 2014-2016 (aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 808 din 07 octombrie 2014), se prevede completarea Legii nr.133 din 8 iulie 2011 privind protecția datelor cu caracter personal cu

---

1 Comisia poate constata, în conformitate cu procedura prevăzută în articolul 31 alineatul (2), că o țară terță asigură un nivel de protecție adecvat în sensul alineatului (2) din prezentul articol, în temeiul legislației interne sau al angajamentelor sale internaționale, luate în special la încheierea negocierilor menționate la alineatul (5), în vederea protejării vieții private și a libertăților și drepturilor fundamentale ale persoanelor.

prevederi care ar urmări crearea cadrului juridic necesar aplicării Deciziei-cadru 2008/977/JAI a Consiliului privind protecția datelor personale prelucrate în cadrul cooperării polițienești și judiciare în materie penală și cu prevederi de armonizare la Recomandarea nr.R (87) 15 din 17 septembrie 1987 a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei ce reglementează utilizarea datelor cu caracter personal în sectorul polițienesc, lipsa unui mecanism clar de control al legalității prelucrărilor de date cu caracter personal efectuate în scopuri polițienești, inclusiv în cadrul urmăririi penale și activităților speciale de investigație este un vid legislativ, proiectul în cauză reglementînd și controlul acestui domeniu important. În scopul soluționării problemelor juridice enunțate a fost elaborat un pachet de legi îndreptat spre eficientizarea Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal în care se includ două proiecte de legi după cum urmează:

1. Proiectul Legii privind Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal;
2. Proiectul Legii privind modificarea și completarea unor acte legislative acesta incluzînd în principal modificările și completările operate la Legea nr. 133 din 8 iulie 2011 privind protecția datelor cu caracter personal și ajustările necesare a fi operate într-un șir de acte legislative pentru punerea în aplicare a acestora.

Scopul proiectului

Scopul general al proiectului este eficientizarea activității Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, asigurarea independenței instituționale și operaționale a autorității prin fortificarea mecanismului de control al prelucrărilor de date cu caracter personal în toate domeniile.

Suplimentar proiectul va contribui la realizarea angajamentelor asumate de către Republica Moldova în raport cu Uniunea Europeană și recunoașterea nivelului adecvat de protecție a datelor cu caracter personal în Republica Moldova.

Modul de reglementare a problemelor soluționate prin proiect de legislația și documentele strategice în vigoare.

Proiectul legii este elaborat pentru executarea următoarelor documente de politici:

1. Strategia națională în domeniul protecției datelor cu caracter personal pentru anii 2013–2018 și a Planului de acțiuni privind implementarea acesteia, aprobat prin Legea nr. 229 din 10 octombrie 2013 - Obiectivul specific nr. 3 ” Consolidarea capacităților administrative și instituționale ale Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal”.
2. Planul național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană în perioada 2014-2016, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 808 din 07 octombrie 2014.

Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

I. Majorarea efectivului-limită și stabilirea acestuia în număr de 45 unități, care a fost avizată pozitiv de Ministerul Finanțelor. Este de menționat că în cadrul discuțiilor cu reprezentanții Ministerului Finanțelor s-a ajuns pe principii reciproc acceptabile și a fost determinat numărul minim critic necesar de personal, pentru fortificarea capacităților funcționale și instituționale ale Centrului, în comparație cu numărul de 72 unități, propus inițial, această necesitate fiind determinată de următoarele:

La exercitarea activităților de control și înregistrarea operatorilor sînt stabilite următoarele sarcini:

➤ Efectuarea controalelor

În anul 2015 au fost efectuate **618** controale, comparativ cu anul 2014 - **174** controale constatîndu-se o creștere substanțială a numărului controalelor legalității prelucrării datelor cu

caracter personal de **circa 3,5 ori**. De menționat, că acțiunile de control ce se impun a fi efectuate în vederea verificării legalității prelucrării datelor cu caracter personal sînt complexe și voluminoase, astfel încît, în majoritatea cazurilor acestea se echivalează cu acțiunile întreprinse în cadrul cauzelor penale sau contravenționale. Totodată, pentru elucidarea circumstanțelor și examinarea obiectivă a cauzelor, de multe ori este impusă necesitatea deplasării la fața locului a angajaților, or, reieșind din numărul mic al acestora și din suprapunerea multiplelor activități la care era obligatorie prezența angajaților acestei subdiviziuni, în marea majoritate a cazurilor se opta doar pe acumularea probatoriului necesar prin expedierea interpelărilor/demersurilor, fiind impuși în situația de a lua ca bază la soluționarea cauzelor aflate în examinare informațiile declarate, fără verificarea efectivă a veridicității acelor informații. Acest fapt, cu regret, de multe ori crea premise pentru contestarea și anularea actelor emise de Centru, ceea ce genera eschivarea de la răspunderea efectivă pentru încălcarea dreptului la viață privată prin prelucrarea datelor cu caracter personal, **situație care trebuie depășită în mod stringent, însă, fără majorarea considerabilă a numărului angajaților direcției de resort aspectele date nu pot fi realizate.**

➤ *Înregistrarea operatorilor, a sistemelor de evidență a datelor cu caracter personal*

În anul 2015, în Registrul de evidență a operatorilor de date cu caracter personal au fost înregistrați/te **397 operatori și 715 sisteme de evidență a datelor cu caracter personal**. Comparativ, în anul 2014 au fost înregistrați/te **107 operatori și 274 sisteme de evidență**. Astfel se constată o creștere de aproximativ 300% a numărului operatorilor și sistemelor de evidență înregistrați/te și, respectiv, a volumului de muncă, în aceeași proporție procentuală. Totodată, s-a mărit impunător numărul consultațiilor/instrucțiunilor oferite de angajații direcției nominalizate, atît la sediul Centrului cît și prin telefon, în vederea realizării de către operatori a obligativității legale de conformare a activității de prelucrare a datelor cu caracter personal, inclusiv prin notificarea sistemelor de evidență și înregistrarea în calitate de operator, precum și a obligației implementării de către aceștia a politicilor instituționale de protecție a datelor cu caracter personal. De menționat că, pentru oferirea instrucțiunilor corespunzătoare, se impune necesitatea studierii cadrului legislativ/normativ ce reglementează domeniile de activitate ale fiecărui operator în parte (cum ar fi sectorul: polițienesc, medical, educațional, financiar-bancar etc) fapt care, în complex cu totalitatea procedurilor necesar a fi efectuate în vederea înregistrării operatorilor de date cu caracter personal și a sistemelor de evidență gestionate, denotă necesitatea majorării numărului de angajați în subdiviziunea nominalizată.

În pofida creșterii esențiale a numărului operatorilor înregistrați și a sistemelor de evidență notificate, numărul celor care și-au conformat activitatea prevederilor legale din domeniul protecției datelor cu caracter personale rămîne a fi infim de mic față de numărul total al entităților care prelucrează date cu caracter personal în mod neautorizat, iar **reieșind din insuficiența stringentă de angajați în subdiviziunea responsabilă, este imposibilă întreprinderea acțiunilor de rigoare în vederea depășirii situației date.**

➤ *Autorizarea transmiterii transfrontaliere a datelor cu caracter personal*

În anul 2015, au fost examinate **506 solicitări de autorizare a transmiterii transfrontaliere a datelor personale**, comparativ cu anul 2014 în care au fost examinate **62** astfel de cereri. Acest fapt denotă că numărul solicitărilor de autorizare a prelucrărilor de date cu caracter personal s-a **majorat considerabil și anume de peste 8 ori.**

➤ *Realizarea acțiunilor procesuale de constatare a faptelor contravenționale și participarea în instanța de judecată în calitate de agent constatat*

În anul 2015 au fost constatate **43 fapte contravenționale prevăzute de art.art. 74¹ - 74² Cod contravențional**, fiind întocmite **24 procese-verbale cu privire la contravenții**, care au fost remise spre examinare în fond instanței de judecată competente și asigurată participarea în **183 de ședințe de judecată pe cauzele contravenționale aflate pe rol**, inclusiv pe cele intentate în anii precedenți, atît în fond la Judecătoria Buiucani, cît și în ordine de recurs la Curtea de Apel

Chișinău. Numărul în creștere a ședințelor de judecată, raportat la durata medie a unei singure ședințe, demonstrează faptul că, pentru reprezentarea intereselor Centrului în instanțe de judecată în calitate de agent constator au fost necesare **549 ore** de lucrătoare.

Totodată, pe lângă obligațiile și competențele descrise, angajații:

- asigură implementarea politicii de securitate a Centrului și gestionează sistemele informaționale deținute de Centru;

- administrează și actualizează pagina oficială a Centrului în internet, asigură buna funcționare a mijloacelor tehnice și informaționale (calculatoarele, stația telefonică etc.) care sînt la balanța Centrului etc.

Volumul exagerat de lucru și responsabilitatea de care trebuie să dea dovadă angajatul la exercitarea sarcinilor descrise supra, a condiționat demisionarea în 2015 a doi angajați și în 2016 a unuia, din totalul de cinci angajați, ceea ce pune în impas activitatea subdiviziunii de control, precum și periclitează întreaga activitate a Centrului, dat fiind că aceasta este subdiviziunea de bază a autorității.

➤ *Exercitarea atribuțiilor de reprezentare în instanța de judecată în ordine de contencios administrativ.*

Pe parcursul anului 2015, interesele Centrului au fost reprezentate în instanțele judecătorești în 42 de procese de judecată, angajații participînd la 125 de ședințe de judecată, pentru reprezentare fiind acordate aproximativ 240 de ore din timpul de muncă.

➤ *Examinarea petițiilor subiecților de date cu caracter personal.*

În ordinea art. 27 al Legii privind protecția datelor cu caracter personal, în anul 2015 au fost primite și soluționate 420 de petiții, ceea ce reprezintă o creștere importantă față de anii anteriori (cu circa 100% în raport cu 2012 și 50% în raport cu 2014) și, raportat la numărul angajaților, precum și la totalitatea altor activități puse în resortul acestora subdiviziuni, fapt ce denotă necesitatea majorării numărului de angajați.

➤ *Avizarea actelor legislative și normative*

În resortul angajaților este procedura de avizare a proiectelor de acte normative și legislative sub aspectul protecției drepturilor și libertăților persoanelor în privința prelucrării datelor cu caracter personal. Necesitatea implicării în vederea ajustării cadrului legal național la principiile de protecție a datelor cu caracter personal este prioritară, mai ales prin prisma realizării obiectivului de asigurare a nivelului adecvat de protecție a datelor cu caracter personal în plan național. Potrivit statisticilor numărul avizelor crește în proporție de 10-15 % anual.

➤ *Elaborarea Instrucțiunilor sectoriale de prelucrare a datelor cu caracter personal și mediatizarea activității Centrului*

Angajații sînt implicați în elaborarea Instrucțiunilor sectoriale de prelucrare a datelor cu caracter personal, în activități analitice și de informare periodică a instituțiilor și societății despre problemele și preocupările prioritare în domeniul protecției drepturilor persoanei, precum și într-un număr impunător de grupuri de lucru organizate de diverse autorități în scopul elaborării proiectelor de acte legislative și normative care vizează direct sau tangențial domeniul protecției datelor cu caracter personal. Aceste sarcini strategice, numărul cărora crește din an în an, sînt dificil a fi îndeplinite cu numărul actual de angajați. În paralel, în rezultatul dezvoltării domeniului protecției datelor cu caracter personal, precum și a ridicării nivelului de conștientizare de către operatorii de date cu caracter personal, dar și de către subiecții acestor date, a drepturilor și obligațiilor legale, fluxul zilnic al vizitatorilor și persoanelor care solicită audiență, consultații juridice în domeniu, este în continuă creștere. Totodată, în prezent Centrul este pus în situația să nu dea curs unor solicitări de instruire sau să le programeze pentru perioade ulterioare din motivul absenței numărului suficient de specialiști în subdiviziunile

Centrului.

În context, se propune crearea *Serviciului de informare și comunicare cu mass-media* (care va avea drept scop gestionarea eficientă a relațiilor cu publicul în vederea sensibilizării subiecților de date cu caracter personal referitor la drepturile pe care le au, asigurării accesului la informația publică, interacțiunii Centrului cu cetățenii și societatea civilă întru garantarea transparenței activității autorității). Legea nr. 982-XIV din 11 mai 2000 privind accesul la informații, Legea nr. 239-XVI din 13 noiembrie 2008 cu privire la transparența în procesul decizional, Hotărârea Guvernului cu privire la acțiunile de implementare a Legii privind transparența în procesul decizional nr. 96 din 16 februarie 2010, Hotărârea Guvernului nr. 188 din 03 aprilie 2012 privind paginile oficiale ale autorităților publice în rețeaua Internet, obligă autoritățile publice să asigure un nivel de transparență a activității și a accesului la informația de interes public, motiv pentru care, este necesară crearea în cadrul Centrului a unei subdiviziuni specializate chemate să asigure dialogul cu societatea și interacțiunea cu mass-media inclusiv în scopul promovării domeniului protecției datelor cu caracter personal.

Concomitent, potrivit Hotărârii Guvernului nr. 1211 din 27 decembrie 2010 cu privire la unitatea de informare și comunicare cu mass-media a autorității administrației publice centrale se statuează că unitatea de informare și comunicare cu mass-media este o subdiviziune structurală instituită în cadrul aparatului central al autorității administrației publice centrale, care este subordonată nemijlocit conducătorului autorității.

În scopul asigurării bunelor condiții în vederea evaluării, verificării și monitorizării activităților subdiviziunilor Centrului, este necesar crearea *Serviciului audit intern*. Respectiva subdiviziune va asigura executarea prevederilor Legii nr. 229 din 23 septembrie 2010 privind controlul financiar public intern.

Actualmente, Centrul are instituită funcția de auditor intern pe baza funcției persoanei care gestionează lucrările de secretariat. Această soluție temporară, pe parcursul activității s-a dovedit a fi nereușită, deoarece acest angajat este pus în situația să gestioneze lucrările de secretariat, să gestioneze evidența și circulația corespondenței și documentației secrete (volumul căreia, de asemenea, este în continuă creștere, după adoptarea Legii privind protecția datelor personale, Legii privind secretul de stat, dar și activitatea ce ține de competența nemijlocită a auditorului intern.

În scopul asigurării supravegherii și controlului respectării legislației, prevenirii și depistării încălcărilor comise, eventual, de către angajații Centrului; apărării și asigurării drepturilor și intereselor legitime, cinstei și demnității angajaților Centrului, este necesar crearea *Subdiviziunii securitate internă*. Această subdiviziune urmează a fi responsabilă inclusiv de politica de securitate a Centrului și de funcționarea corespunzătoare a sistemului complex de protecție a informației oficiale cu accesibilitate limitată în corespundere cu Cerințele față de asigurarea securității datelor personale la prelucrarea acestora în cadrul sistemelor informaționale de date personale, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1123 din 14 decembrie 2010. Suplimentar această subdiviziune urmează să implementeze procedura de depunere și de verificare a avertizărilor despre ilegalitățile săvârșite în cadrul Centrului, precum și de aplicare a măsurilor de protecție față de persoanele care avertizează benevol, cu bunăcredință și în interes public despre ilegalitățile comise, conform prevederilor Regulamentului-cadru privind avertizorii de integritate, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 707 din 09 septembrie 2013.

În acest context, luând în considerație prevederile Regulamentului cu privire la asigurarea regimului secret în cadrul autorităților publice și al altor persoane juridice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1176 din 22 decembrie 2010, prelucrarea documentelor secrete, inclusiv gestionarea arhivei și circulația acestor documente, impun necesitatea întreprinderii activităților complexe, legate de lucrările de secretariat (spre ex. gestionarea a 15 registre de evidență a documentației secrete, fișe de evidență a documentelor etc.), motiv pentru care se

propune completarea statului de personal cu o funcție distinctă, care va fi responsabilă de gestionarea lucrărilor de secretariat a documentației secrete, dar și a regimului secret în Centru.

La moment, funcțiile subdiviziunii interioare de protecție a informațiilor atribuite la secret de stat sînt îndeplinite de persoana responsabilă de gestionarea lucrărilor de secretariat, care, în paralel, exercită și funcția auditorului intern. Acest fapt, ținînd cont de regimul special ce urmează a fi aplicat în raport cu documentele ce conțin informații atribuite la secret de stat, cerințele rigide statuate de cadrul normativ ce reglementează acest domeniu, volumul impunător al activităților ce urmează a fi îndeplinite pentru asigurarea regimului secret, în unele cazuri, blochează activitatea de bază a persoanei responsabile de lucrările de secretariat din cadrul Centrului, inclusiv în partea ce ține de primirea și înregistrarea plîngerilor cetățenilor.

În scopul asigurării funcționării normale a autorității, în conformitate cu prevederile Regulamentului-cadru al subdiviziunii resurse umane din autoritatea publică, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 201 din 11 martie 2009, Instrucțiunilor privind ținerea lucrărilor de secretariat referitoare la petițiile persoanelor fizice și juridice, adresate organelor de stat, întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor Republicii Moldova, aprobate prin Hotărîrea Guvernului nr. 208 din 31 martie 1995 și Instrucțiunii-tip cu privire la ținerea, lucrărilor de secretariat în organele administrației publice centrale de specialitate și ale autoadministrării locale ale Republicii Moldova, aprobate prin Hotărîrea Guvernului nr. 618 din 5 octombrie 1993 se propune instituirea în cadrul Centrului a Serviciului secretariat și Serviciului resurse umane.

Necesitatea majorării efectivului limită a Centrului a fost semnalată în repetate rînduri conducerii Republicii Moldova, autorităților publice centrale, inclusiv fiind reliefat aspectul dat în rapoartele anuale ale Centrului, publicate în Monitorul Oficial.

Pentru comparație, se merită de menționat că numărul personalului din autorități de protecție a datelor cu caracter personal din țări cu o populație și o situație socio-economică similară cu cea a Republicii Moldova diferă substanțial. Astfel, putem remarca că **Bosnia și Herțegovina**, cu populația aproximativă cu cea a Republicii Moldova, are un efectiv limită de 46 de persoane prevăzut pentru autoritatea sa de protecție a datelor. Mai mult, **Georgia**, țară care face parte din Parteneriatul Estic, avînd ca și Republica Moldova aspirații de integrare europeană, are în prezent 46 de angajați și este în proces de majorare a statului de personal, fiind doar în cel de-al treilea an de existență.

Completarea statului de personal al Centrului și revizuirea numărului acestuia în raport cu volumul activităților efectuate este unul din obiectivele statuate în Planul de acțiuni privind implementarea Strategiei naționale în domeniul protecției datelor cu caracter personal pentru anii 2013-2018, aprobate de Parlamentul Republicii Moldova prin Legea nr. 229 la 10 octombrie 2013, care urma a fi realizat în anul 2015.

Mai mult, necesitatea consolidării/fortificării capacităților administrative și instituționale ale Centrului este prevăzută în Titlul III: Justiție, Libertate și Securitate, art. 13 „Protecția datelor cu caracter personal” al Planului național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană în perioada 2014-2016, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 808 din 07 octombrie 2014.

II. Ajustarea nivelului de salarizare

Este oportună eliminarea elementelor discriminatorii în partea ce ține de inechitatea salarizării funcționarilor publici ce activează în Centru, în raport cu angajații altor autorități publice cu statut similar, ținînd cont de atribuțiile în domeniul monitorizării și controlului, precum și competențelor exercitate pe întreg teritoriul țării, fiind astfel inadecvat gradul net inferior de salarizare a funcționarilor Centrului. În context, urmează a menționa că Ministerul Finanțelor s-a expus pozitiv asupra acestei inițiative legislative.

Mai mult, în cazul în care, reieșind din Planul național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană în perioada 2014-2016, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 808 din 07 octombrie 2014 se constată voința politică de a avea un organ de control al prelucrărilor de date cu caracter personal cu adevărat viabil și eficace, urmează a fi create condiții adecvate pentru asigurarea atractivității domeniului pentru specialiști de înaltă calificare. În acest sens, Centrul a efectuat o analiză comparativă cu alte autorități publice și a constatat că egalitatea în nivelul de salarizare pentru funcții echivalente nu este respectată.

Totodată, deși Centrul are competențe de efectuare a controlului legalității prelucrărilor de date cu caracter personal în toate domeniile, inclusiv în cadrul acțiunilor de prevenire și investigare a infracțiunilor, punerii în executare a sentințelor de condamnare și al altor acțiuni din cadrul procedurii penale sau contravenționale în condițiile legii, angajații abilitați cu funcții de control nu au statut de controlor și nu dispun de garanțiile necesare.

III. Acordarea garanțiilor corespunzătoare personalului abilitat cu funcții de control

Un alt element important în procesul de asigurare a independenței reale a Centrului la exercitarea competențelor sale este reglementarea expresă prin lege a drepturilor și obligațiilor angajaților Centrului și garanțiilor acordate personalului implicat în activitatea de control.

Necesitatea asigurării cu garanții adecvate a controlorilor din cadrul Centrului este determinată de normele Deciziei-cadru 2008/977/JAI a Consiliului privind protecția datelor personale prelucrate în cadrul cooperării polițienești și judiciare în materie penală și de Recomandarea nr.R (87) 15 din 17 septembrie 1987 a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei ce reglementează utilizarea datelor cu caracter personal în sectorul polițienesc.

De menționat că, o mare parte din adresările înaintate Centrului vizează în special pretinsele ilegalități comise de angajații structurilor de forță, cum ar fi: Ministerul Afacerilor Interne, Procuratura Generală, Centrul Național Anticorupție, Serviciul de Informații și Securitate etc. în cadrul desfășurării urmăririi penale, măsurilor speciale de investigații, activităților operative, cauzelor contravenționale etc.

Verificarea legalității colectării, utilizării și stocării datelor cu caracter personal gestionate de colaboratorii cu statut special din cadrul entităților menționate impune necesitatea oferirii accesului la dosarele penale, speciale, contravenționale, constatându-se însă opunerea vehementă și nejustificată a acestora, circumstanțe care favorizează abuzuri. Ca rezultat se constată, în special în ultima perioadă, tot mai frecvent dezvăluiri și postări/publicări de informații atribuite la secret de stat, materiale confidențiale expuse în forma integrală, care admit ingerințe în viața privată și provin din materialele urmăririi penale și a măsurilor speciale de investigații.

La moment, lipsa unei reglementări clare și exhaustive generează impedimente pentru angajații Centrului de a verifica legalitatea prelucrărilor de date cu caracter personal inclusiv în cadrul urmăririi penale și a activităților speciale de investigații.

În acest context, practica europeană tinde spre conferirea unui set larg de atribuții personalului ce se ocupă cu activitatea de control din cadrul autorităților de protecția datelor cu caracter personal. Ar fi de menționat experiența maghiară și cea georgiană, or, în Ungaria, întru executarea controalelor, Președintele Autorității Naționale pentru Protecția Datelor și Libertății de Informație (NAIH) are posibilitatea de a numi *examinatori* din rândul angajaților autorității care trebuie să corespundă anumitor criterii de profesionalism (studii superioare în drept sau tehnologii informaționale și trecerea unui test profesional) și de vechime în muncă de cel puțin 3 ani. *Examinatorii* beneficiază de o serie de prerogative speciale, fiind numiți pe un termen indefinit și un salariu echivalent unui șef de unitate. Pe lângă aceste prevederi generale, NAIH beneficiază de drepturi largi în domeniul controlului prelucrării informației secrete. Astfel, Vice-președintele și *examinatorii* beneficiază de acces la informația secretă, în cadrul

operațiunilor de control.

În Georgia Legea cu privire la protecția datelor cu caracter personal stipulează că inspectorul este autorizat să ceară de la orice instituție, persoană fizică sau juridică, orice documente și informații, inclusiv informație ce conține secrete comerciale și profesionale, și materiale referitor la activitățile operative și investigative și cu privire la investigațiile criminale ce sunt considerate secret de stat. Suplimentar, o lege adoptată recent intenționa să confere autorității de protecție a datelor cu caracter personal din Georgia prerogativa de a permite sau refuza inițierea supravegherii electronice de către serviciile de securitate asupra persoanelor fizice. Legea a fost însă declarată neconstituțională de către Curtea Constituțională a Georgiei, decizia fiind justificată prin faptul că, competențele autorității de protecție a datelor cu caracter de a controla în deplină măsură operațiunile de prelucrare a datelor cu caracter personal efectuate în acest sector specific și a îndeplini rolul unei contrabalante, sînt insuficiente pentru a asigura dreptul la viață privată, fiind necesară fortificarea competențelor autorității

Asigurarea garanțiilor este condiționată de specificul autorității, care este o contrabalantă, aceasta fiind în drept să verifice legalitatea operațiunilor de date cu caracter personal în diferite domenii, angajaților fiindu-le comunicate de către subiecții de date cu caracter personal informațiile ce țin de viața intimă, familială și privată, care în unele cazuri pot fi calificate ca depoziții împotriva sa, ținînd cont că o bună parte din adresări vizează restrîngerea drepturilor de către organele de ocrotire a normelor de drept. Or, angajații Centrului reprezintă interesele subiectului de date cu caracter personal, urmînd a fi aplicate prin analogie garanțiile acordate avocaților, inclusiv prin respectarea principiului egalității armelor. Trebuie de specificat că garanțiile în cauză se răsfrîng exclusiv asupra raporturilor angajatul Centrului – subiectul datelor cu caracter personal, nu și cazurilor cînd angajații încalcă legislația în afara exercitării atribuțiilor de serviciu.

Centrul nu dispune de pîrghiile legale și mijloacele tehnice necesare pentru a interveni în cazul producerii incidentelor de securitate, inclusiv prin stoparea, blocarea dezvăluirii ilegale a datelor cu caracter personal. Spre exemplu: nu poate fi identificat utilizatorul după IP, abonatul după numărul de telefon, proprietarul blogg-ului, identitatea utilizatorului etc. pentru a stabili cu certitudine persoana care a admis încălcarea principiilor de protecție a datelor cu caracter personal și a o sancționa. Acest fapt condiționează ajustarea cadrului legislativ dar și acordarea unor garanții și atribuții suficiente controlorilor din cadrul Centrului.

IV Atribuțiile Centrului.

Se propune instituirea unei game mai largi a atribuțiilor și împuternicirilor, cele mai principale fiind:

- stabilirea proporționalității asigurării dreptului de acces la informații în raport cu dreptul la inviolabilitatea vieții intime, familiale și private – în acest caz Centrul va examina prin prisma Legii privind protecția datelor cu caracter personal și Legii privind accesul la informații solicitările de acces la informații oficiale cu accesibilitate limitată care conțin date personale, remise de furnizorii de informații oficiale în adresa autorității. De menționat, că la moment, Centrul examinează astfel de interpelări, numărul solicitărilor fiind în continuă creștere în progresie geometrică;

- aplicarea sancțiunilor pentru comiterea încălcărilor, în limitele prevăzute de Legea privind protecția datelor cu caracter personal – din momentul intrării în vigoare a Legii nr. 208 din 21 octombrie 2011 pentru completarea și modificarea unor acte legislative, prin care a fost modificat și completat Codul contravențional (prin instituirea răspunderii contravenționale pentru încălcarea legislației cu privire la protecția datelor cu caracter personal și abilitarea Centrului cu competențe de organ constator) se constată ineficiența măsurilor punitive în vigoare la moment, care se manifestă prin caracterul îndelungat al examinării de către instanțele de judecată a cauzelor contravenționale pornite de Centru, or, contrar prevederilor art. 454 din Codul contravențional, **circa 95 la sută din aceste cauze se examinează cu depășirea vădită a termenului de 30 zile legal stabilit.** Mai mult, circa 40 la

sută din procesele-verbale cu privire la contravenție întocmite de Centru și expediate în instanța de judecată au fost/sînt examinate pe parcursul cîtorva ani de zile. Totodată, în majoritatea cazurilor, examinarea îndelungată a cauzelor contravenționale pornite de Centru, determină expirarea termenului general de prescripție a răspunderii contravenționale prevăzut la art. 30 din Codul contravențional (3 luni din momentul săvîrșirii faptei), din care motiv, deciziile instanței judecătorești se rezumă la constatarea vinovăției persoanelor în privința cărora au fost pornite procese contravenționale de comiterea faptelor prejudiciabile imputate, însă fără dispunerea sancțiunii pecuniare (amenzii). Mai mult, soluționarea cauzelor contravenționale prin recunoașterea vinovăției contravenienților și sancționarea acestora în limitele prevăzute la art.art. 74¹-74³ Cod contravențional, se rezumă la constatarea de către instanța de judecată a faptelor contravenționale comise, fără a dispune obligarea contravenientului în vederea înlăturării cauzelor ce au dus la comiterea încălcărilor vizate. Urmare, nu se soluționează în esență problema care a dus la constatarea de către Centru a încălcării comise la prelucrarea datelor cu caracter personal, or, în mare parte, contravenienții se limitează la achitarea amenzilor stabilite de instanța de judecată (care constituie o sumă infimă în raport cu încălcarea comisă), fără a executa efectiv obligațiile legale ce le revin - acțiuni/inacțiuni neexecutarea sau executarea necorespunzătoare ale cărora constituie încălcarea în fapt;

- elaborarea actelor legislative și normative necesare pentru implementarea legislației în domeniul protecției datelor cu caracter personal, în limitele competenței sale și promovarea acestora în conformitate cu prevederile legislației, va permite Centrului să intervină cu propuneri în vederea reglementării adecvate a prelucrărilor de date cu caracter personal;

- efectuarea din oficiu și/sau cu ieșirea la fața locului, a controlului legalității prelucrărilor de date cu caracter personal, inclusiv cu executarea, după caz, a unor situații de simulare a unor evenimente ce verifică nivelul asigurat de protecție a datelor cu caracter personal, în conformitate cu legea și regulamentul pe care îl elaborează și îl aprobă, împuternicește Centrul să implementeze eficient și multiaspectual funcțiile de control;

- dispunerea în vederea prelucrărilor de date cu caracter personal, dar și asupra mijloacelor tehnice, software, hardware, soluțiilor TI utilizate pentru efectuarea acestora concretizează spectrul împuternicirilor actuale ale autorității, acest fapt fiind strict necesar, reieșind din specificul activității și dezvoltarea vertiginoasă a domeniului TI și a mijloacelor prin care datele cu caracter personal se prelucrează;

- sesizarea Curții Constituționale asupra prevederilor actelor normative și legislative care aduc atingere dreptului la viața intimă, familială și privată;

- reglementarea clară a procedurilor de control efectuat la operatorii de date cu caracter personal – persoane fizice.

Concomitent, proiectul instituie competențele Centrului de a efectua controlul legalității operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal efectuate prin intermediul sistemelor de evidență al acestor date, amplasate în încăperile și bunurile ce aparțin persoanelor fizice. Menționăm, că potrivit reglementărilor naționale și internaționale, operator al datelor cu caracter personal poate fi și persoana fizică, iar lipsa pîrghiilor legale ce țin de controlul operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal efectuate de operatori-persoane fizice creează un vid legislativ. Concomitent, o eventuală prelucrare ilegală de date cu caracter personal efectuată de o persoană fizică are urmări nu mai puțin grave decît operațiunile efectuate de persoanele juridice. În acest sens, se propune efectuarea controlului în încăperile și bunurile ce aparțin persoanelor fizice – operatori de date cu caracter personal, doar cu mandatul judecătoresc. De menționat că această practică nu este fără precedent în legislația națională, or, competențe similare pot fi regăsite spre exemplu în Legea concurenței nr. 183 din 11 iulie 2012. În aceeași ordine de idei, în conformitate cu prevederile textului modernizat al Convenției pentru protecția persoanelor referitor la prelucrarea automatizată a datelor cu caracter personal, adoptat la cea de-a 29-a ședință plenară a Comitetului consultativ al Convenției se statuează clar

că în calitate de operator de date cu caracter personal se constituie și persoana fizică, iar autoritățile naționale de protecție a datelor cu caracter personal urmează să dispună de pîrghii suficiente în acest sens.

Posibilitatea efectuării controlului legalității operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal efectuate de operatori-persoane fizice de către autoritățile de protecție a datelor cu caracter personal este o înputernicire răspîndită în numeroase țări ale Uniunii Europene. Spre exemplu, autoritatea italiană de protecție a datelor poate efectua controlul spațiilor private dacă beneficiază de consimțămîntul informat al persoanei inspectate sau prin mandat judecătoresc (Secțiunea 158 a Codului Protecției Datelor cu Caracter Personal). Putem menționa de asemenea cazul Spaniei, unde dreptul de control este și mai extins, or, articolul 125(1) al Decretului Regal 1720/2007 stipulează că inspectorii au capacitatea de a controla încăperile unde are loc prelucrarea datelor cu caracter personal, orice locație unde sînt situate sistemele de evidență a datelor cu caracter personal și domiciliul părții inspectate. Mai mult, nu este necesar de a avea un mandat judecătoresc ci doar autorizația directorului autorității spaniole de protecție a datelor.

Pornind de la noțiunile și uzanțele stabilite la nivelul statelor semnatare a Convenției nr. 108 pentru protecția persoanelor referitor la prelucrarea automatizată a datelor cu caracter personal, a fost identificată necesitatea ajustării cadrului juridic național în partea ce vizează obiectul de reglementare al Legii privind protecția datelor cu caracter personal, inclusiv prin prisma dezvoltării vertiginoase a soluțiilor TI, destinate prelucrărilor de date.

La momentul elaborării Legii privind protecția datelor cu caracter personal nr. 133 din 08 iulie 2011, obiectul legii s-a limitat la prelucrarea datelor cu caracter personal, nu și la mijloacele prin care se intenționează a fi efectuate aceste prelucrări.

Astfel, se propune a fi instituite reguli de utilizare și evidență a mijloacelor prin care se aduce atingere dreptului la inviolabilitatea vieții intime, familiale și private, precum: mijloacele ascunse de captare a imaginilor foto/video (software/hardware, din categoria camerelor ascunse, dronelor, soluțiilor TI, care permit captarea ascunsă a informațiilor cu accesibilitate limitată prelucrate ce caracterizează persoana fizică.

Suplimentar, în urma efectuării controlului legalității operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal, Centrul în repetate rînduri s-a confruntat cu situații în care a dispus în privința datelor cu caracter personal prelucrate, însă a fost în imposibilitate să decidă asupra mijloacelor prin intermediul cărora se efectuau aceste operațiuni, cum ar fi, spre exemplu camerele de supraveghere video ce captau imagini din interiorul bunurilor imobile ce aparțineau persoanelor fizice. Astfel, pîrghiile legale existente, care puteau fi aplicate de Centru, nu soluționau în esență încălcarea, or, utilizarea acestor mijloace era posibilă și în continuare.

În acest sens, este relevantă practica unor state dezvoltate cum ar fi Austria, în care utilizarea fără autorizare a mijloacelor/dispozitivelor video cum ar fi dronele, registratoarele video etc. este interzisă, persoanele care le utilizează sînt pasibile de sancționare în cuantum de 25000 euro.

De reliefat, că la moment, în Republica Moldova este facil de a procura dispozitive prin care poate fi colectată informația despre viața intimă, familială și privată, inclusiv în mod ascuns, iar asupra utilizării acestora nu poate fi dispus în conformitate cu prevederile Legii privind protecția datelor cu caracter personal.

Prin prezentul proiect, se intenționează a ajusta noțiunile statuate de Legea privind protecția datelor cu caracter personal, în special a fost introdusă noțiunea de multioperator ceea ce în esență reglementează forma de prelucrare a datelor cu caracter personal de către operatori, inclusiv aceste modificări vor fi în corespundere cu tendințele dezvoltate la nivelul Uniunii Europene și deciziile Comitetului Consultativ (T-PD) al Convenției nr. 108.

Un alt aspect important care se propune a fi reglementat este stabilirea clară a procedurilor de depunere a plîngerilor, de manifestare a dreptului la informare, de acces, de opoziție, urmărindu-se scopul responsabilizării directe a operatorilor și a persoanelor

împuternicite de aceștia, la realizarea acestor drepturi.

Mai mult, la moment nu este reglementat termenul de examinare a adresărilor subiectului de date cu caracter personal, ceea ce ducea la extinderea nejustificată a termenului de examinare și consecințele ce pot surveni în urma inacțiunii sau examinării necorespunzătoare a acestora. În corespundere cu legislația actuală, termenul poate fi extins până la 60 de zile lucrătoare, fapt ce este inacceptabil prin prisma prejudiciilor ce pot fi aduse dreptului la viața privată.

Concomitent, procedurile clare de înaintare și examinare a adresărilor subiecților de date cu caracter personal, va exclude un șir de litigii formale care se constituie ca o povară administrativă inutilă.

În aceeași ordine de idei, la moment ambiguitatea reglementărilor ce țin de examinarea petițiilor, a generat existența mai multor litigii care în esență nu țin de încălcarea principiilor de protecție a datelor cu caracter personal, ci se referă la forma, procedura și termenele de examinare a adresărilor, prin prisma Legii cu privire la petiționare și Legii privind protecția datelor cu caracter personal.

Prin proiect se intenționează restrângerea termenului de examinare a legalității actelor emise de către Centru la 2 luni din momentul depunerii cererii de chemare în judecată. Această normă va diminua risipirea resurselor administrative din partea tuturor actorilor implicați. Semnalăm, că potrivit practicii judiciare, termenul de examinare a actelor administrative emise de Centru s-a extins în unele cazuri peste 3 ani.

Un element nou ce se intenționează a fi instituit este reglementarea condițiilor de prelucrare a datelor cu caracter personal transmise transfrontalier de către operatorii naționali, în cazul în care aceștia decid externalizarea sistemelor de evidență în afara hotarelor Republicii Moldova.

Această tendință mondială de a controla datele cu caracter personal este generată în special de dorința operatorilor de a scoate informația cu accesibilitate limitată în statele care nu au reglementări privind protecția datelor cu caracter personal, în acest sens eschivându-se de la eventuala răspundere pentru încălcarea principiilor de protecție a datelor cu caracter personal.

Mai mult, soluțiile tehnice existente la moment de tip „cloud” predispun operatorii de date cu caracter personal să transfere integral sistemele de evidență, care în unele cazuri sînt gestionate în condiții inadmisibile.

În corespundere cu ultimele practici legislative ale unor țări, a fost instituită obligația de a stoca informația doar pe teritoriul acelor țări, de unde este originea acestor date. În acest context, menționăm cazul companiei „Google” care a fost obligată să-și creeze servere pe teritoriul statelor membre UE, dar și decizia similară luată de Federația Rusă.

Scopul acestor prevederi este nu de a interzice externalizarea unor servicii, ci de a crea cadrul juridic național adecvat care va oferi Centrului posibilitatea de a reglementa aceste raporturi sub aspect de neadmitere a ingerinței în viața privată a subiecților de date cu caracter personal. Totodată, scopul proiectului urmărește excluderea unor norme ”în alb”, care s-au dovedit a fi inutile, precum verificarea prealabilă, or această activitate este realizată în cadrul legalității operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal, precum și împuternicirea Centrului de a reglementa aspecte ce țin de prelucrarea datelor cu caracter personal în vederea excluderii procedurilor birocratice și de lungă durată ce țin de creația legislativă.

Mai mult, pentru a oferi Centrului posibilitatea de a adapta și interveni prompt cu acte regulatorii avînd în vedere evoluția rapidă a domeniului protecției datelor cu caracter personal și riscurile generate de formele de prelucrare a acestor date, se propune a oferi posibilitatea reglementării prin acte normative departamentale.

Examinînd practica internațională dar și cea națională, autoritățile publice autonome trebuie să dispună de posibilitatea de reglementare și intervenție rapidă în domeniul de competență, pentru a nu admite practici vicioase, care ar putea prejudicia drepturile și libertățile fundamentate ale omului.

Proiectul prevede aplicarea sancțiunilor pentru comiterea încălcărilor, în limitele prevăzute de Legea privind protecția datelor cu caracter personal, or din momentul intrării în vigoare a Legii nr. 208 din 21 octombrie 2011 pentru completarea și modificarea unor acte legislative, prin care a fost modificat și completat Codul contravențional (prin instituirea răspunderii contravenționale pentru încălcarea legislației cu privire la protecția datelor cu caracter personal și abilitarea Centrului cu competențe de organ constatat) se constată ineficiența măsurilor punitive în vigoare la moment. În contextul expus, răspunderea pentru încălcarea legislației privind protecția datelor cu caracter personal diferă de la stat la stat, în dependență de gravitatea încălcărilor legii propriu-zise. Spre exemplu, în Franța, împiedicarea controlului efectuat de Comisia Națională de Informatică și Libertăți sau refuzul de a colabora cu membrii ei, persoanele abilitate sau magistrații, să-i ofere documentele necesare sau folosirea documentelor, neintroduse în cerere, se sancționează cu o amendă în valoare de pînă la 15000 Euro.

Cît privește Spania, putem remarca următoarele încălcări, care sînt sancționate pe cale administrativă de către autoritatea de protecție a datelor cu caracter personal: încălcarea obligativității pentru păstrarea confidențialității datelor personale; nerespectarea sau împiedicarea sistematică a exercitării dreptului la acces, rectificare, retragere sau protest; ori nerespectarea sistematică a atribuției de a notifica persoana privind introducerea datelor personale în baza de date, aplicîndu-se amenzi ce variază de la 600 euro pentru încălcări ușoare și pînă la 600000 euro, pentru încălcări deosebit de grave.

Reieșind din cele menționate, observăm clar că autoritățile naționale de protecție a datelor cu caracter personal a statelor membre ale Uniunii Europene, sînt abilitate cu funcții de control în domeniul corespunderii prelucrării datelor cu caracter personal și, în cazul constatărilor neregulilor, cu competențe privind aplicarea de sine stătător a sancțiunilor.

Suplimentar, se reglementează procedura de executare a deciziilor Centrului care se intenționează a fi efectuată în temeiul Codului de executare.

Într-o altă ordine de idei, urmează a menționa că, la 04 mai 2016, în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene a fost publicat *Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor)*, document, care la art. 83 prevede dreptul autorităților naționale de supraveghere de a aplica amenzi administrative de pînă la 20 mln. Euro, fapt care, nu poate fi ignorat, reieșind din dezideratele Republicii Moldova de a adera la Uniunea Europeană. Acest document va intra în vigoare și va fi aplicabil direct în statele membre ale UE, în termen de doi ani de la momentul publicării.

Nu în ultimul rînd urmează a menționa că proiectele au fost supuse expertizei din partea experților Consiliului Europei, fiind expusă o opinie pozitivă asupra proiectelor, în special, în partea ce ține de fortificarea cadrului legislativ în domeniul protecției datelor cu caracter personal.

Fundamentarea economico-financiară

Aplicarea noului proiect de lege va necesita cheltuieli financiare din partea statului în special în partea ce ține de salarizarea angajaților Centrului, în condițiile în care efectivul limită a acestuia urmează a fi majorat cu 24 unități, fiind calculat un impact financiar suplimentar asupra bugetului de stat de doar circa 2,9 mil. lei anual. Din aceste motive, norma ce ține de majorarea efectivului limită nu are aplicabilitate imediată din momentul publicării în Monitorul Oficial, ci începînd cu 1 ianuarie 2017, poziție coordonată cu Ministerul Finanțelor. Astfel, se acordă timp suficient pentru identificarea resurselor financiare întru implementarea acestei legi.

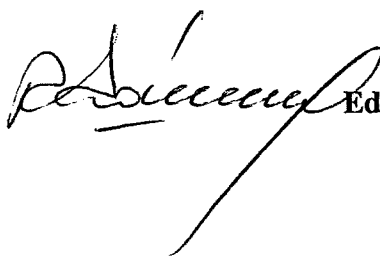
Modul de incorporare a proiectului în sistemul actelor normative în vigoare.

Proiectul se va integra perfect în sistemul legislativ în vigoare. Totuși, pentru implementarea prevederilor acestuia, Centrul în termen de 6 luni de la data publicării legii:

- a) va elabora și va adopta actele normative necesare punerii în aplicare a prezentei legi;
- b) va aduce actele sale normative în concordanță cu prevederile prezentei legi;
- c) va prezenta, în comun cu Guvernul, propuneri de modificare a legislației în vigoare, în scopul asigurării compatibilității cu prezenta lege.

Totodată, urmare a atribuirii Centrului a unor competențe mai vaste va fi necesară operarea modificărilor la un șir de acte legislative precum: Legea privind protecția datelor cu caracter personal, Legea privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător, Legea privind sistemul de salarizare a funcționarilor publici, Legea pentru aprobarea Clasificatorului unic al funcțiilor publice, Codului Contravențional, Legii cu privire la notariat, Legii instituțiilor financiare, Legii cadastrului bunurilor imobile, Legii privind activitatea specială de investigații, Legii contenciosului administrativ, Codul jurisdicției constituționale, Legii cu privire la Curtea Constituțională, Legii cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar.

Director

Eduard RĂDUCAN

